

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

СТРАТЕГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ КОРПОРАЦІЙ

Методичні рекомендації
для практичних занять студентів
спеціальності 073 «Менеджмент», освітньо-професійної програми МЗЕД

Видавництво
Національного авіаційного університету
«НАУ-друк»

Київ 20__

1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Основна мета викладання дисципліни «Стратегічне управління корпораціями» полягає у формуванні в майбутніх спеціалістів знань із управління корпораціями як особливими організаційними формами сучасного бізнесу з урахуванням тенденцій глобалізації та інтеграції економічних відносин. Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення економічних закономірностей функціонування корпоративної форми бізнесу;
- оволодіння методами стратегічного аналізу господарської діяльності корпорацій;
- освоєння правових аспектів функціонування корпоративного бізнесу в Україні;
- дослідження та систематизація практики стратегічного управління корпораціями в Україні та за кордоном.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен набути такі компетентності, як:

- вміння аналізувати та узагальнювати науково-методичні підходи до передбачення та прогнозування майбутнього сучасних корпорацій;
- здібність визначати та порівнювати процеси інтеграції, кооперації та спеціалізації у створенні та розвитку корпорацій;
- вміння визначати види та особливості корпоративних об'єднань підприємств, відповідно до вітчизняної та закордонної практики;
- вміння проводити аналіз сильних та слабких сторін корпорації, визначати та оцінювати можливості та загрози, складати матриці SWOT-аналізу, PEST-аналізу тощо.

Навчальна дисципліна «Стратегічне управління корпораціями» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Публічне адміністрування», «Фінансовий менеджмент», «Стратегічне управління» та є базою для вивчення таких курсів, як: «Управлінське консультування», «Менеджмент безпеки підприємств», «Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств в умовах європейської інтеграції».

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ «Стратегічне управління корпораціями»

1.	Теоретичні засади корпоративного управління
2.	Особливості організації корпоративного управління
3.	Особливості функціонування інтегрованих структур корпоративного типу
4.	Організація процесів стратегічного управління в корпораціях
5.	Зовнішнє середовище корпорації та його оцінка
6.	Стратегічні можливості корпорації
7.	Стратегічні цілі і соціальна відповідальність корпорації
8.	Корпоративна культура і стратегія
9.	Контрольна робота

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

План

1. Поняття корпорації та корпоративного управління. Місце корпоративної діяльності на різних етапах розвитку економіки.
2. Основні постулати теорії корпоративного управління. Теорії корпоративного управління: теорія агентів та стейкхолдерів.
3. Різновиди корпоративних об'єднань.
4. Характеристика корпоративного управління на сучасному етапі управління організаціями.

Джерела: [1, 2, 20, 21, 22, 23, 28, 29]

Тести для практичного опрацювання

1. Корпорація – це:
 - a) юридична особа, що веде підприємницьку діяльність, має право набувати ресурсів, виробляти і продавати продукцію, надавати кредити і брати в борг, виступати в суді, як позивачем, так і відповідачем;
 - b) це правова форма бізнесу, що відрізняється і відокремлена від конкретних осіб, які ними володіють;
 - c) підприємницька організація, що володіє розвинутою організаційною структурою, розвиненими господарськими зв'язками, широким діапазоном видів діяльності, штатом професійних керівників;
 - d) тимчасове статутне об'єднання підприємств для досягнення його учасниками певної спільної господарської мети.
2. Які є сучасні моделі корпоративного управління:
 - a) англо-американська, японська, англійська;
 - b) англо-американська, японська, західноєвропейська (німецька);
 - c) японська, європейська, західноєвропейська (німецька);
 - d) західноєвропейська (німецька), японська, англійська.
3. Система управління, що характеризується широкою акціонерною власністю, вплив на прийняття рішень більшою мірою залежить від менеджерів, застосування різних форм перехоплення контролю за корпорацією має назву:
 - a) аутсайдерська;
 - b) інсайдерська;
 - c) корпоративна;
 - d) функціональна.
4. Товариство, в якому всі учасники займаються спільною підприємницькою діяльністю і несуть солідарну відповідальність за зобов'язаннями товариства усім своїм майном та особливістю управління якого є те, що ведення справ здійснюється за загальною згодою всіх учасників називається:
 - a) повним;
 - b) командитним;
 - c) публічним;
 - d) приватним.
5. Акціонерним визнається товариство, яке:
 - a) має статутний фонд, поділений на визначену кількість акцій рівної номінальної вартості, і несе відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства;
 - b) має статутний фонд, розділений на частки, розмір яких визначається установчими документами, і несе відповідальність у межах вкладів учасників;
 - c) займається підприємницькою діяльністю, учасники якого несуть солідарну відповідальність за зобов'язаннями товариства усім своїм майном;
 - d) статутний фонд якого поділений на частки, визначених установчими документами розмірів. Учасники такого товариства відповідають за його боргами своїми внесками до статутного фонду, а при недостатці цих сум – додатково належним їм майном в однаковому для всіх учасників кратному розмірі до внеску кожного учасника.
6. Діюче законодавство України закріплює:

а) чотири види господарських товариств: акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю та повні товариства;

б) п'ять видів господарських товариств: акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю, повні товариства та командитні товариства;

с) шість видів господарських товариств: акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю, повні товариства, командитні товариства та субсидіарні товариства.

д) сім видів господарських товариств: акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю, повні товариства, командитні товариства, публічні товариства, приватні товариства.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2 **ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ**

План

1. Корпоративне управління: особливості, форми системи.
2. Сучасні проблеми формування корпоративного управління. Відносини власника і менеджера.
3. Акціонери, їх статус, загальна характеристика прав та обов'язків. Типові порушення прав акціонерів. Захист прав акціонерів.
4. Механізми та алгоритми управління корпорацією.
 1. Вирішення яких питань потребує при голосуванні на зборах акціонерів більшості, що становить 3/4 голосів?
 2. У яких видах може проходити реорганізація товариств?
 3. Як проходить ліквідація товариств?
 4. У яких формах випускаються цінні папери в Україні?

Джерела: [1, 5, 8, 12, 20, 21, 22, 26]

Тести для практичного опрацювання

1. Акціонерне товариство не є власником:
 - а) майна, переданого йому засновниками;
 - б) продукції, виготовленої товариством;
 - с) фінансових коштів, отриманих від засновників і доходів від господарської діяльності;
 - д) робочої сили зайнятих у товаристві співробітників.
2. Сукупність коштів, майна та майнових прав, оцінених за згодою учасників і переданих товариству для забезпечення його діяльності у порядку, в розмірах і в строки, затверджені установчими документами називають:
 - а) внеском учасника;
 - б) власністю учасника;
 - с) корпоративними правами;
 - д) депозитним вкладом.
3. За рахунок чого з переліченого не можна формувати статутний капітал:
 - а) коштів отриманих під заставу;
 - б) грошових коштів;
 - с) нерухомості;
 - д) цінних паперів.
4. Що з переліченого не відноситься до органів управління акціонерного товариства:
 - а) загальні збори акціонерів;
 - б) наглядова рада;
 - с) депозитарій;
 - д) виконавчий орган.
5. Загальні збори скликаються:
 - а) щомісячно;
 - б) не менше одного разу на рік;

- c) раз на півроку;
 - d) термін визначається акціонерним товариством.
6. Право брати участь у голосуванні на загальних зборах надає:
- a) привілейована акція;
 - b) проста акція;
 - c) іменна акція;
 - d) облігація.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНТЕГРОВАНИХ СТРУКТУР КОРПОРАТИВНОГО ТИПУ

План

1. Поняття інтегрованих структур корпоративного типу: переваги та недоліки.
2. Передумови, механізми формування та функціонування різнобічних видів інтегрованих корпоративних структур й організаційно-правових форм корпоративного управління.
3. Класифікація організаційних форм інтеграції підприємств та видів інтегрованих корпоративних структур.
4. Злиття і поглинання в корпораціях: переваги та недоліки.
5. Особливості функціонування інтегрованих корпоративних структур в Україні.

Джерела: [1, 2, 9, 20, 21, 22, 24]

Тести для практичного опрацювання

1. Який з принципів не є основою для формування інтегрованих корпоративних структур:
 - a) кооперації;
 - b) концентрації;
 - c) централізації;
 - d) спеціалізації.
2. Інтегрування, що виникає шляхом об'єднання організацією низки послідовних ступенів (етапів) виробництва чи збуту продукції (заготівельне підприємство - обробне - складальне) називають:
 - a) вертикальною;
 - b) горизонтальною;
 - c) на основі нерегулярної структури;
 - d) діагональною.
3. Тимчасове об'єднання організацій на договірних засадах для реалізації конкретного завдання, що вимагає мобілізації значних ресурсів, після виконання якого воно розпускається, називається:
 - a) консорціум;
 - b) асоціація;
 - c) концерн;
 - d) конгломерат.
4. Об'єднання незалежних організацій, що припускає координацію маркетингової діяльності його учасників і окремих елементів бізнес-планування на договірних засадах, називається:
 - a) асоціація;
 - b) концерн;
 - c) картель;
 - d) конгломерат.
5. Об'єднання організацій, що мають обмежену самостійність, єдине ядро власності і контролюючий орган, називають:
 - a) консорціум;
 - b) асоціація;
 - c) концерн;
 - d) конгломерат.
6. Яка з перелічених нижче форм не відноситься до інтегрованих структур корпоративного типу:
 - a) консорціум;
 - b) асоціація;

- c) концерн;
 - d) приватне підприємство.
7. Інтеграційні процеси обумовлюють:
- a) економію на масштабах виробництва;
 - b) спеціалізацію;
 - c) диверсифікацію;
 - d) ринкові ціни.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ 4

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В КОРПОРАЦІЯХ

1. Стратегічне корпоративне управління: сутність, цілі принципи.
2. Процес розробки альтернативних варіантів стратегії корпорації.
3. Закономірності управління корпоративними правами держави.
4. Сутність і форми корпоративного контролю. Сегменти та учасники ринку корпоративного контролю.

Джерела: [1, 2, 8, 20, 21, 22, 23]

Тести для практичного опрацювання

1. Стратегія корпоративного управління не містить таку складову, як:
 - a) стратегія в галузі організаційної структури управління корпорацією;
 - b) стратегія в галузі фінансів;
 - c) стратегія формування стратегічної поведінки;
 - d) стратегія регіонального розвитку.
2. Сукупність короткострокових дій, практичних методів і прийомів менеджменту, що використовуються для реалізації стратегій корпорації – це:
 - a) програма корпорації
 - b) стратегія корпорації;
 - c) тактика корпорації;
 - d) план розвитку корпорації.
3. Що з переліченого не представляє відмінність між стратегією та тактикою корпорації.:
 - a) стратегія має справу з деталями, а тактика займається найбільш важливими питаннями;
 - b) стратегія корпорації визначає загальний напрямок розвитку підприємства, а тактика – дії, необхідні для досягнення цілей і реалізації стратегій;
 - c) стратегія корпорації носить концептуальний характер, а тактичні заходи з її реалізації – організаційний;
 - d) стратегія показує, як досягати цілей корпорації, а тактика – як використовувати сили підприємства, його потенціал у процесі реалізації стратегій.
4. Що прямо не впливає на вибір стратегії корпорації:
 - a) смаки споживачів та звички покупців;
 - b) технологічні зміни;
 - c) потреби в інвестиціях та очікуваний прибуток;
 - d) президентські вибори.
5. Розподіл корпорації на відносно самостійні підрозділи, для членів яких функціональні й неформальні зв'язки в цілому сильніші, ніж для членів різних підрозділів називають:
 - a) організаційна структура;
 - b) організаційна культура;
 - c) ланка управління;
 - d) організаційні комунікації.
6. Набір альтернативних варіантів різного типу стратегій, які розробляються компанією на певний термін і відображають специфіку її розвитку та місце й роль у зовнішньому середовищі називають:
 - a) стратегічний набір;
 - b) стратегічна прогалина;

- c) стратегічна програма;
- d) стратегічний план.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5 **ЗОВНІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ КОРПОРАЦІЇ ТА ЙОГО ОЦІНКА**

План

1. Форми і функції державного регулювання в системі корпоративного управління.
2. Нормативно-правова база корпоративного управління в Україні.
3. Зміст та значення формування інфраструктури управління корпораціями.
4. Торговці цінними паперами: типи та основні правила регулювання. Законодавчі вимоги до діяльності Фондових бірж.
5. Фонд державного майна України: завдання, функції, інструменти впливу.
6. Національна депозитарна система України: сутність, цілі, завдання, функції.

Джерела: [1, 8, 20, 21, 22, 23, 26, 27]

Тести для практичного опрацювання

1. Що з переліченого депозитарна система не здійснює:
 - a) стандартизація обліку цінних паперів відповідно до міжнародних стандартів;
 - b) уніфікація документообігу щодо операцій з цінними паперами та кодифікація цінних паперів, випущених в Україні відповідно до міжнародних стандартів;
 - c) поставка та переміщення з рахунків цінних паперах з одночасною оплатою коштів відповідно до розпоряджень клієнтів;
 - d) прийняття законодавчих актів, що регулюють корпоративну діяльність.
2. З яких рівнів складається Національна депозитарна система України:
 - a) нижнього та верхнього рівнів (зберігачів та Національного депозитарію України);
 - b) двох рівнів: депозитаріїв та зберігачів;
 - c) трьох рівнів: Національного депозитарію, зберігачів та акціонерних товариств;
 - d) одного рівня: всіх видів депозитаріїв.
3. Хто з перелічених суб'єктів не являється клієнтами депозитарію:
 - a) зберігачі, які уклали з ним депозитарний договір,
 - b) емітенти щодо рахунків власних емісій, відкритих на основі договорів про обслуговування емісії цінних паперів;
 - c) інші депозитарії, з якими укладені договори про кореспондентські відносини;
 - d) фондова біржа.
4. Основним органом спеціальної компетенції, що контролює та регулює діяльність господарюючих суб'єктів на ринку цінних паперів є:
 - a) Національний депозитарій;
 - b) Національний банк України;
 - c) Комісія з цінних паперів та фондового ринку;
 - d) Антимонопольний комітет.
5. Юридична особа, яка діє на ринку інвестиційних ресурсів за рахунок власних коштів, за замовленням клієнтів або згідно з власною стратегією – це:
 - a) депозитарій;
 - b) інвестиційний фонд;
 - c) торговець цінними паперами;
 - d) інститут спільного інвестування.
6. Що з переліченого не відноситься до функцій фінансових посередників в системі корпоративного управління:
 - a) залучення вільних інвестиційних ресурсів і направлення їх у корпоративний сектор;
 - b) зниження рівня ризиків при інвестиційній діяльності;
 - c) консультування;
 - d) управління корпоративною власністю.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6 СТРАТЕГІЧНІ МОЖЛИВОСТІ КОРПОРАЦІЇ

План

1. Проблеми та перспективи розвитку корпорацій в Європі, США, Японії, Україні.
2. Сфери реалізації можливостей та їх джерела. Виробничі та організаційні можливості.
3. Розвиток інтелектуальних можливостей корпорацій.
4. Інноваційно-інвестиційні можливості.
5. Форми, механізми та напрями інвестування в інноваційну діяльність корпорацій.
6. Інноваційні стратегії, як засіб підтримки стійкості корпорації та реалізації стратегічних можливостей.

Джерела: [1, 2, 10, 16, 19, 20, 21, 22, 23]

Тести для практичного опрацювання

1. Який тип інноваційної поведінки описується в такий спосіб: "масове виробництво нового продукту з випередженням конкурентів за рахунок серійності виробництва і ефекту масштабу"?
 - a) віолентна;
 - b) патієнтная;
 - c) експлерентная;
 - d) коммутантная.
2. Й. Шумпетер розумів під нововведеннями:
 - a) нові комбінації чинників виробництва;
 - b) винаходи;
 - c) маркетингові стратегії;
 - d) новітні технології.
3. Що не відноситься до елементів інноваційної системи організації:
 - a) цілі та інновації;
 - b) інноваційний процес і його учасники;
 - c) організаційна структура інноваційної діяльності;
 - d) законодавче забезпечення інноваційної діяльності.
4. Однією з відмінностей англійської моделі корпоративного управління від американської є:
 - a) наявність «інсайдерів» і «аутсайдерів» серед акціонерів;
 - b) фінансова інформація надається кожні півроку;
 - c) необхідність формування мережі корпорацій – «кейрецу»;
 - d) застосування двопалатної ради директорів.
5. Головною відмінністю німецької моделі корпоративного управління є:
 - a) наявність «інсайдерів» і «аутсайдерів» серед акціонерів;
 - b) фінансова інформація надається щокварталу;
 - c) необхідність формування мережі корпорацій – «кейрецу»;
 - d) застосування двопалатної ради директорів.
6. Дії корпорації, що вимагають схвалення акціонерів в англо-американській моделі:
 - a) розподіл чистого прибутку та рішення про здійснення значних витрат;
 - b) виплата дивідендів, розподіл коштів, вибори Ради директорів і призначення аудиторів;
 - c) обрання директорів і призначення аудиторів;
 - d) вирішення питань про залучення додаткового капіталу.
7. Дії корпорації, що вимагають схвалення акціонерів в японській моделі:
 - a) розподіл чистого прибутку та рішення про здійснення значних витрат;
 - b) виплата дивідендів, розподіл коштів, вибори Ради директорів і призначення аудиторів;
 - c) обрання директорів і призначення аудиторів;
 - d) вирішення питань про залучення додаткового капіталу.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7

СОЦІАЛЬНІ ЦІЛІ І СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КОРПОРАЦІЇ

План

1. Поняття соціальної відповідальності. Особливості економічної, соціально-психологічної та організаційної відповідальності. Основні характеристики відповідальності.
2. Джерела відповідальності. Система і механізм соціальної відповідальності.
3. Зовнішня та внутрішня соціальна відповідальність в корпораціях. Соціальна відповідальність та імідж корпорації.
4. Взаємозв'язок сталої відповідальності і сталого розвитку корпорації.
5. Ефективність реалізації корпоративної соціальної відповідальності.

Джерела: [3, 6, 11, 18, 19, 20, 21, 22]

Тести для практичного опрацювання

1. До аргументів на користь соціальної відповідальності відносяться:
 - a) будь-яка - соціальна, так і юридична відповідальність є засобом забезпечення і охорони суспільних відносин;
 - b) недостатній рівень зайнятості широкої аудиторії, недостатність умінь вирішувати соціальні проблеми;
 - c) зміна потреб і очікувань широкої аудиторії, наявність ресурсів для вирішення соціальних проблем, моральний обов'язок поводитися соціально відповідальним;
 - d) моральний обов'язок вести себе соціально відповідальним, витрати на соціальну привабливість.
2. Які з перелічених нижче суб'єктів можна віднести до агентів соціальної відповідальності?
 - a) керівники підприємства, інвестори, підприємці;
 - b) підприємці, власники, спостерігачі;
 - c) інвестори, власники, працівники;
 - d) держава, бізнес-підприємства, суспільство і людина.
3. Можливість для організації реалізувати свої потреби у виживанні, безпеці, стабільності - це:
 - a) соціальна відповідальність бізнесу;
 - b) соціальний тренд;
 - c) соціально відповідальна поведінка;
 - d) економічна необхідність
4. До основних видів соціальної відповідальності відносяться:
 - a) політична, корпоративна, моральна, правова, релігійна відповідальність;
 - b) відповідальність за чистоту навколишнього середовища; відповідальність перед працівниками; відповідальність перед споживачами;
 - c) відповідальність за державу, за суспільство, за економію, за людину;
 - d) екологічна, моральна, соціальна, правова відповідальність.
5. Які бувають форми соціальної відповідальності
 - a) традиційна, допомога, благодійність;
 - b) традиційність, благодійність, меценатство;
 - c) традиційна, меценатство, спонсорство;
 - d) всі перелічені.
6. У яких з перелічених нижче аспектів, відображається соціальна відповідальність бізнесу:
 - a) у внутрішніх соціальні інвестиції в людський капітал; в благодійності власників і топ - менеджменту підприємств суспільству, спонсорська допомога дітям сиротам та лікарням;
 - b) взаємодія із зовнішніми інвесторами, які можуть вкладати кошти в бізнес – інфраструктуру;
 - c) участь у виборчих компаніях;
 - d) реструктуризація та оновлення виробництва, виплата заробітної плати, належні умови праці персоналу.
7. До аргументів проти соціальної відповідальності відносяться:
 - a) зміна потреб і очікувань широкої аудиторії, наявність ресурсів для вирішення соціальних проблем; підвищення рівня життя населення;

- b) несприятливі для бізнесу довгострокові перспективи;
- c) недостатній рівень зайнятості широкої аудиторії, недостатність умінь вирішувати соціальні проблеми; небажання держави і підприємців здійснювати благодійні вчинки;
- d) недостатній рівень звітності широкій аудиторії; не сприятливі для бізнесу довгострокові перспективи

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 8

КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА І СТРАТЕГІЯ

План

1. Поняття корпоративної культури. Механізм формування корпоративної культури.
2. Культурні та соціально-поведінкові складові формування корпоративної культури акціонерних товариств.
3. Особливості корпоративної культури у вітчизняних акціонерних товариствах.
4. Природа корпоративних конфліктів в акціонерних товариствах. Типологія корпоративних конфліктів.
5. Стратегії подолання корпоративних конфліктів в сучасних акціонерних товариствах.
6. Конфлікт інтересів в корпоративному управлінні.

Джерела: [1, 2, 3, 16, 20, 21, 22, 23, 27, 29]

Тести для практичного опрацювання

1. Загальноприйняті стандарти індивідуальної та групової поведінки, які визнаються прийнятними в даній організації, що склалися з плином часу в результаті взаємодії її членів називають:
 - a) менталітет;
 - b) культурні цінності;
 - c) норми організаційної культури;
 - d) психологічний клімат.
2. Почуття приналежності до компанії, в якій працюєш, прийнято називати:
 - a) залученістю в роботу;
 - b) лояльністю підприємству;
 - c) довірою цінностям підприємства;
 - d) корпоративної ідентичністю.
3. Організації (підрозділу) схожі на великі родини. Лідери або голови організацій сприймаються як вихователі і навіть як батьки. Це риси:
 - a) кланової організаційної культури;
 - b) адхократичної організаційної культури;
 - c) ієрархічної організаційної культури;
 - d) ринкової організаційної культури.
4. Тип організаційної культури, орієнтований на результати. Її головна турбота - виконання поставленого завдання:
 - a) кланова організаційна культура;
 - b) адхократична організаційна культура;
 - c) ієрархічна організаційна культура;
 - d) ринкова організаційна культура.
5. Важливий елемент організаційної культури - управлінська етика, складовими елементами якої є:
 - a) вміння говорити і слухати;
 - b) вміння заохочувати і карати;
 - c) ієрархія повноважень;
 - d) інтерес до підлеглих, орієнтація на людину.
6. Організаційна культура включає наступні компоненти (визначте зайве):
 - a) хобі;
 - b) переконання;
 - c) цінності;
 - d) норми.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ, ВМІНЬ ТА ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи та набутих знань та умінь здійснюється в балах відповідно до табл. 2.

Таблиця 2

Оцінювання окремих видів навчальної роботи студента

Вид навчальної роботи	1,2 семестр	Мах кількість Балів
	Модуль №1	
	Мах кількість балів	
Виконання тестових завдань до практичних занять (5 балів*2)	10 (сумарна)	
Виконання та захист контрольної роботи	44	
Усього за модулем №1	54	
Екзамен		46
Усього за 1,2 семестр		100

Згідно з робочим навчальним планом, основна кількість годин відводиться на самостійну роботу, тому значну кількість балів студент одержує за виконання та захист курсової роботи і виконання екзаменаційного завдання

Виконаний вид навчальної роботи зараховується студенту, якщо він отримав за нього позитивну оцінку за національною шкалою відповідно до табл. 3, табл. 4.

Таблиця 3

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи у балах оцінкам за національною шкалою

Вид навчальної роботи		Оцінка за національною шкалою
Виконання тестового завдання до практичного заняття	Виконання та захист контрольної роботи	
Оцінка у балах		
5	40-44	Відмінно
4	33-39	Добре
3	27-32	Задовільно
менше 3	менше 27	Незадовільно

Таблиця 4

Відповідність рейтингових оцінок за виконання та захист контрольної роботи у балах оцінкам за національною шкалою

Критерій рейтингової оцінки			Оцінка за національною шкалою
Логічність, послідовність, повнота висвітлення теми та вміння працювати з літературою (бал.)	Виконання індивідуального завдання відповідно до варіанту (бал.)	Захист контрольної роботи (бал.)	
13-14	9-10	18-20	Відмінно
11-12	8	15-17	Добре
9-10	6-7	12-14	Задовільно
менше 9	менше 6	менше 12	Незадовільно

11. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Абрамов Я. Принципи корпоративного управління у світі. Чи слід їх запроваджувати в Україні? / Я.Абрамов. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://contora.com.ua/m_resource/s_stat1/2.
2. Арабова Н. Корпоративний секретар у зарубіжних компаніях [Електронний ресурс] / Н. Арабова, М. Грачова // Україна фінансова: інформаційно-аналітичний портал Українського агентства фінансового розвитку. – Режим доступу: http://www.ufin.com.ua/analit_mat/sdu/081.htm.
3. Баюра Д. Корпоративна соціальна відповідальність у системі корпоративного управління / Д. Баюра // Україна: аспекти праці. – 2016. – № 1. – С. 21-25.
4. Божкова В.В., Сагер Л.Ю. Соціально відповідальний бізнес як один із напрямків поліпшення іміджу вітчизняних суб'єктів господарювання. Механізм регулювання економіки. 2011. – № 1. – С. 145 – 153.
5. Бондар І. До питання компетенції загальних зборів акціонерного товариства в українському законодавстві [Електронний ресурс] / І. Бондар // Юридичний журнал. – 2012. – № 1. – Режим доступу: <http://justinian.com.ua/article.php?id=3803>.
6. Большаков А. В. Эволюция иерархических систем управления промышленными корпорациями: концепция А. Чандлера // Экономический анализ: теория и практика, 2016, март, № 9(264).
7. Вовк С. Стратегії ТНК: злиття і поглинання / С.Вовк// Журнал європейської економіки. Видання ТНЕУ. – 2013. – Т.12 (№1). – С. 28- 41.
8. Гончаров В.М., Зось-Кіор М.В., Ільїн В.Ю. Корпоративне управління / Навчальний посібник. – Луганськ: Еталон-2, 2011. – 645с
9. Гордєєва Т.А. Злиття та поглинання як інструменти антикризового управління / Т.А.Гордєєва// Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – №1. – Т. 1. – С. 20 – 23. 15.
10. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 1920.
11. Денисюк О. В., Мозгова Л.О. Оцінка якості корпоративного управління: конспект лекцій для студентів спеціальності 8.03050901 “Облік і аудит” денної форми навчання / О. В. Денисюк, Л. О. Мозгова. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2012. – 84 с 20.
12. Довгань Л.Є. Корпоративне управління: Навчальний посібник / Л.Є. Довгань, В.В. Пастухова, Л. М. Савчук. – К.: Кондор, 2014. – 179 с.
13. Євтушенко В. А. Оцінка корпоративної соціальної відповідальності: методи, об'єкти, показники / В. А. Євтушенко // Вісник НТУ «ХП». – 2013 – №46(1019) – С. 55.
14. Жмай О. В. Корпоративна соціальна відповідальність: перспективи та можливості серед підприємств малого та середнього бізнесу в Україні. Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. 2016. Том 14. Вип. 2 (30) С. 185- 193.
15. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 р. № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. - 2008. -№ 50-51.
16. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>
17. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 р. № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - № 49.
18. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.
19. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 р. із змінами та доповненнями: станом на 09.06.2013 р. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.
20. Закон України «Про захист економічної конкуренції». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>
21. Закон України «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні» від 10.12.1997 р. № 710/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1998. - № 15.
22. Закон України «Про цінні папери і фондовий ринок» від 23.02.2006 р. № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31.

23. Иванова Е. В. Корпоративное управление. Учебник / Иванова Е. В. - М. : Флинта, 2016. – 336с.
24. Ігнат'єва І.А. Корпоративне управління: Підручник / І.А. Ігнат'єва, О.І. Гарафонова. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 600 с.
25. Корпоративное управление: Уч./ В. М. Распопов - М.: Магистр: ИНФРА-М, 2018. - 352 с.
26. Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика: підручник / Саприкіна М.А., Ляшенко О., Сасенсус М.А., Місько Г.А., Зінченко А.Г. (за науковою редакцією Редькіна О.С.). – К.: «Фарбований лист», 2017. – 480 с.
27. Мальська М., Мандюк Н., Занько Ю. Корпоративне управління. Теорія і практика: навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 360с.
28. Мальська М., Мандюк Н., Занько Ю. Управління підприємствами корпоративного типу: : навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2013. 290с.
29. Петруня Ю. Є., Говоруха В. Б., Літовченко Б. В. та ін. Прийняття управлінських рішень. Навч. посіб./ за ред. Ю. Є. Петруні. – 2-ге вид. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 216 с.
30. Соціальна відповідальність : навч. посіб. / [А. М. Колот, О. А. Грішнова, О. О. Герасименко та ін.] ; за заг. ред. д.е.н., проф. А. М. Колота. — К. : КНЕУ, 2015. — 519
31. Тихомирова Є. Корпоративні комунікації: посібник для студ. вищ. навч. закл. / Є. Тихомирова. – Луцьк: ФОП Захарчук В.М., 2013. – 216 с.
32. Тюленева Ю.В. Нормативно-правова база регулювання процесів злиття та поглинання підприємств в Україні / Ю.В.Тюленева // Бізнесінформ. – 2013. – №9. – С. 49-54.
33. Учасники Глобального договору в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.globalcompact.org.ua/ua/how2join/participants>
34. Ховрак І.В. Ефективність функціонування корпоративного сектору національної економіки: Монографія / І.В. Ховрак, Т.В. Семко. – Кременчук: ТОВ «Кременчуцька міська друкарня», 2013. – 276 с.
35. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - № 40-44.
36. Corporate Governance, Investor Protection and Performance in Emerging Markets // World Bank Policy Research Working Paper. 2818. April 2012.
37. Gompers P., Ishii J., Metrick A. Corporate governance and equity prices // NBER Working Paper. № w8449. August 2011

